

takšna dela so bila med festivalom v Strugi tudi razstavljeni, poseben literarni večer je bil posvečen uglasbenim pesmim, kot pevci so nastopili prvaki skopske Opere, kot recitatorji pa prvaki skopskega Narodnega gledališča. Festival je združil vse umetniške zvrsti, različne smeri in generacije v eno samo skupno voljo: manifestacijo makedonstva. Poezija je bila v tej manifestaciji osrednji, najbolj živ stržen.

V ponazorilo te misli samo še neka podrobnost: zadnji dan simpozija na temo Poezija in prihodnost je bil posvečen razgovoru o gradnji tako imenovanega Mesta poezije v Strugi. Osrednje poslopje, palača, naj bi bil veliki Dom poezije, okrog njega pa bi se zgrnili nacionalni paviljoni pisateljskih organizacij iz vse države in z vsega sveta. Mesto naj bi bilo okrašeno s številnimi vodometi, parki, igrišči in podobnim, namenjeno pa naj bi bilo pesnikom in vsem, ki ljubijo poezijo. Udeležencem simpozija so bili predloženi trije idejni načrti, mlad makedonski arhitekt pa je vestno obrazložil vse podrobnosti v zvezi z zamišljeno gradnjo tega Makedonskega mesta poezije. Vsem tujim udeležencem se je zdel ta načrt ena izmed pravljič iz Tisoč in ene noči, makedonski pesniki pa so govorili o njem, kot se pač pogovarjamo o vsakem urbanističnem načrtu: stvarno, s prepričanjem, kot da je vsa stvar samo v tem, katera varianta je boljša. Tudi predstavnikom makedonskega političnega življenja se zdi načrt uresničljiva zamisel.

Jaz pa navajam v tem kratkem zapisu o letošnjih Struških večerih poezije to podrobnost predvsem kot objektivno pričevanje, kako velika je v današnji Makedoniji vera v moč poezije, v ta novi nacionalni mit, ki je, čeprav mu utegne biti usojeno prav kratko življenje, izjemno pomemben. Poleg vsega drugega potiska v prvi plan pomen kulture sploh. In s tem najbrž tudi prepričanje, da je mogoče z okrepljeno kulturno in umetniško dejavnostjo doseči več, kot smo morda doslej mislili, predvsem pa da je prek nje mogoče osvojiti nekatera duhovna področja, ki ostajajo nepremagljivo nedostopna za vse druge dejavnosti.

C. Zlobec

ANTIKRONIKA. Moj spomenik: »Na ljubljanskem živilskem trgu stoji spomenik Valentinu Vodniku, prvemu slovenskemu pesniku. Toda spomenik obdaja plevel, ki je visok več kakor meter. Verjetno so pristojni, ki skrbe za spomenik, pozabili nanj. Njim v opozorilo: nad zanemarjeno okolico spomenika so se včeraj zgražali tuji turisti, ki so fotografirali spomenik sredi plevela kot ljubljansko zanimivost...« (Ljubljanski dnevnik) — Ne hčere ne sina po meni ne bo...

Intelektualni proletariat: »Napor je bil izredno velik in opravi ga je bilo mogoče samo zaradi izredne umetniške in delovne vneme umetniškega in tehničnega ansambla (Ljubljanske Drame). Tragično pa je dejstvo, da umetniško in tehnično osebje za svoje delo nikakor ni nagrajeno. Če vemo, da se dohodki igralcev gibljejo med 70.000 in 150.000 starih dinarjev, pri čemer jih ima večina prejemke okrog 100.000, potem je odveč vsak komentar. Če je bilo delo opravljeno, je to samo izraz umetniške in delovne zavesti. Ne verjamemo pa, da bi brez te zavesti kdorkoli bil sposoben opravljati to delo...« (Bojan Stih v Ljubljanskem dnevniku) — In kje je na drugi strani družbena in kulturna zavest tistih, ki režejo tako tenak kruh?

Mišičasta oligarhija: »Olimpija ima šest novih igralcev, za katere je porabila skupaj natanko 100 milijonov starih dinarjev. ... Olimpija je v letošnjem prestopnem roku izplačala rekordno vsoto za enega nogometaša. Za Bečeja so morali Ljubljančani odšteti beograjskemu Partizanu 45 milijonov starih dinarjev, pa še Bečejcu 15 milijonov, skoraj torej 60 milijonov starih dinarjev...« (Delo) — Najbrž je tu odgovor na gornje vprašanje o družbeni zavesti.

Diskriminacija: »Z ljubljanskega območja (260.000 prebivalcev) je bilo v minulem študijskem letu 42,2 % vseh rednih študentov v SRS, z območja tako imenovanega podravske-pomurskega rajona pa le 4,7 odstotka (ta rajon ima 251.000 prebivalcev...)« (Delo) — Malomeščanstvo na pohodu.

Reforma samo za nekatere: »Konferenca v Strasbourgu, kjer so delegati iz vseh držav-članic soglasno izvolili za podpredsednika organizacije (mednarodne organizacije UNESCO za razvoj znanosti med mladino) dr. Avguščina Laha, je pomenilo novo priznanje vlogi, ki jo ima naša država v svetu... V Montrealu (namreč na kongresu te organizacije), med znanstveniki 40 držav z vseh kontinentov ne bo jugoslovanskega predstavnika. Suho pismo Nacionalne komisije za prosveto, kulturo i nauku OUN iz Beograda pojasnjuje to z lakoničnim stavkom: Ni denarja... (Delo) — Novo priznanje duhovnega provincializma.

Gneča: »Častno sodišče gospodarske zbornice Slovenije je danes izreklo pismena opomina založniško-grafičnemu podjetju Mladinska knjiga, proti kateremu so slovenska založništva vložila tožbo zaradi kršenja dobrih poslovnih običajev in nelojalnega sodelovanja...« (Delo) — Boj za obstanek, ki pa ga plačuje bralec.

Yetiada: »Koliko bo veljala celotna turneja (Pesem poletja), nam ni hotel nihče povedati. Prav tako nam niso hoteli povedati, kakšen honorar bodo dobili pevci za svoje nastopanje. Zvedeli smo le, da ne bo majhen...« (Ljubljanski dnevnik) — Odvečna pripomba, saj gre vendar za našo najvišjo umetniško zvrst — popevko.

Cineazem: »Režiser Jutra Puriša Đorđević je tu (V Benetkah namreč) že od samega začetka in že cele dneve vztrajno sedi pred festivalskim barčkom, se pogovarja, duhoviči in se veseli...« (Delo) — Sladko cineastično življenje ali tudi stil nekega poročanja.

Antikronist

POST SCRIPTUM

KONČAJVA TOREJ — Z DOBRIMI NAMENI,
ZAVEDAJOC SE ZDAJ VSAK SVOJE CENE:
TI NE UGOVARJAŠ, DA SI VEDE GENIJ
IN JAZ NE, DA PAČ NISEM — VSAJ VEDE NE.

EMBE